

Convocatoria ordinaria 2024
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA: PORTUGUÉS

O exame consta de seis preguntas de 2,5 valores cada: a 1ª e a 2ª de comprensión do texto ofrecido en cada caso e de desenvolvemento de un tema ou temas ao texto vinculado. A 3ª e a 4ª de aspectos gramaticais. A 5ª e a 6ª de desenvolvemento de un tema nos termos en que lle são indicados. Leia atentamente as preguntas e escolha **QUATRO DELAS PARA RESPONDER**.

PERGUNTA 1. Em relación ao seguinte texto, responda às três alíneas a ele vinculadas que mais abaixo lle são formuladas.

O Movimento Eco-feminismo-Cabo Verde, no quadro do seu programa de advocacia e sensibilización sobre as cuestións ambientais, jovens e mudançás climáticas, organiza o II Fórum sobre “Juventude & Mudançás Climáticas”, que visa mobilizar activistas, movementos e asociacións ambientais e de mudançás climáticas de diferentes ilhas nas discusións sobre mudançás climáticas, assim como a consciencialización do seu papel na participación activa desde a fase da consulta pública, elaboración e implementación das políticas climáticas de mitigación e adaptación a nivel local, nacional e, conseqüentemente, o seu impacto a nivel internacional.

Este fórum anual, que será online, tem também como objetivo reunir jovens de todas as ilhas do país, **engajados** no activismo, projetos ambientais e de conservación da natureza, de forma a analizar as ações definidas na COP26 na perspectiva de Pequenos Estados Insulares em Desenvolvemento, apresentar propostas de ações de mitigación e adaptación às mudançás climáticas para a actualización da NDC Cabo Verde e as contribuições destas no preparo da sua apresentação na COP27, como também, a apresentação da agenda **voltada** ao clima e protección do ambiente das respetivas asociacións participantes. Deste evento, espera-se vários resultados, designadamente Intercâmbio entre asociacións de **cariz** ambiental; Criação de um manifesto de jovens cabo-verdianos para as mudançás climáticas; Divulgação das políticas de clima efetivas em Cabo Verde; Promoção de projetos ecológicos e de economia verde.

Refira-se que o Movimento Eco-Feminismo de Cabo Verde é uma associação civil de direito privado, de carácter socioambiental, ecológico e feminista, sem fins lucrativos fundada em 2019 na Capital do país. Tem por missão engajar a sociedade civil das ilhas na luta pela justiça social e climática no contexto das alterações climáticas em Cabo Verde, com os objetivos estratégicos de reforçar a **resiliência** e a liderança das mulheres de modo que elas estejam no centro das políticas ligadas ao contexto atual das mudançás climáticas; criar e fortalecer políticas e quadros legais para a igualdade de género e ações climáticas que garantam operações justas, equitativas e **inclusivas**; criar uma plataforma de networking, “onde as vozes das mulheres são ouvidas e os seus direitos salvaguardados na luta contra os impactos das mudançás climáticas”, conforme a porta-voz oficial da MEFCV, Maria Veiga.

Adaptado do <https://www.asemana.publ.cv>

1.1. Intitule o texto e elabore uma síntese dele. (0,5 valores)

1.2. Explique o sentido no texto das seguintes expressões ou palavras: “engajados”, “voltada a”, “cariz”, “resiliência”, “inclusivas”. (0,10 valores por palabra)

1.3. Desenvolva algum ou alguns assuntos vinculados ao texto ou inspirados por ele (número de palabras recomendado: 150). (1,5 valores)

PERGUNTA 2. Em relação ao seguinte texto, responda às três alíneas a ele vinculadas que mais abaixo lhe são formuladas.

Dois moinhos do circuito do Freixieiro, em Celorico de Basto, foram vandalizados na noite de passagem de ano, situação que o município lamenta ser “**recorrente**”, tendo sido apresentada queixa na GNR, segundo fonte da **autarquia**.

Segundo o município, verificou-se o **arrombamento** de várias portas dos moinhos, situados num parque lúdico, que têm sido recuperados ao longo dos anos pela câmara municipal.

Num comunicado enviado à agência Lusa, refere-se que os moinhos têm sofrido “vários atos de vandalismo, nomeadamente com ‘graffitis’, arrombamento de portas, destruição do interior dos núcleos museológicos e realização de fogueiras que deram origem a incêndios”.

Além da queixa junto das autoridades policiais, o município **assinala** hoje que “está a preparar um conjunto de ações para reforçar a vigilância destes espaços públicos” e uma campanha de sensibilização junto dos mais novos para diminuir aquelas ocorrências.

“Este é um acontecimento lamentável, que destrói o nosso património e memória coletiva. Além disso, obriga o município a canalizar recursos humanos e financeiros que poderiam ser colocados ao serviço da população”, lamentou hoje o **presidente da câmara**, Peixoto Lima, citado no comunicado.

O autarca recorda que aquele é um “espaço de todos e que todos têm o dever de o preservar”.

Adaptado de <https://ominho.pt>

2.1. Intitule o texto e elabore uma síntese dele. **(0,5 valores)**

2.2. Explique o sentido no texto das seguintes expressões ou palavras: “**recorrente**”, “**autarquia**”, “**arrombamento**”, “**assinala**”, “**presidente da câmara**”. **(0,10 valores por palavra/expressão)**

2.3. Desenvolva algum ou alguns assuntos vinculados ao texto ou inspirados por ele. (Número de palavras recomendado: 150). **(1,5 valores)**

PERGUNTA 3. Reelabore o seguinte texto fazendo como no exemplo, colocando as frases propostas no pretérito perfeito de indicativo: *Ele come maçãs* ----> ele comeu maçãs. (2, 5 valores)

És rápida calculando. Tenho admiração por ti. Mais, quando vejo que estamos numa situação difícil. Ele não pode sair daquela aflição e só tu podes ajudá-lo.

PERGUNTA 4. Reelabore o texto a seguir, colocando as frases *em itálico no plural*, quando for pertinente, segundo o seguinte modelo: *Eu andei muito*.-----> *Nós andámos muito*. (2, 5 valores)

Entendi que não era bom eu continuar naquele areal. A raiz da árvore parecia inútil, o girassol também; o limão estragado no chão e algum pão e pouco mais era tudo o que eu tinha. O pai não acreditava.

PERGUNTA 5. Desenvolva um dos dois temas seguintes na forma que desejar (ensaio, carta ou diálogo com um amigo/uma amiga): (Número de palavras recomendado: 150) (2,5 valores)

5.1. *Aspetos culturais de um ou de vários países de língua portuguesa.*

5.2. *Língua portuguesa: unidade e diversidade.*

PERGUNTA 6. Desenvolva um dos dois temas seguintes na forma que desejar (ensaio, carta ou diálogo com um amigo/uma amiga): (Número de palavras recomendado: 150) (2,5 valores)

6.1. *A minha viagem, real ou imaginada, ao Brasil.*

6.2. *A língua portuguesa e a Galiza.*

LINGUA ESTRANXEIRA: PORTUGUÉS (cód. 14)

PRIMEIRA PREGUNTA (2,5 valores)

1.1. A comprensión do texto e a capacidade que a/o estudante ten para o sintetizar, indicando a síntese que o condense cunha extensión media de 40 palabras, en cada un dos textos. O título, de non máis de 10 palabras, debe recoller o tema en conxunto ou un aspecto relevante do texto. (0,5 valores)

1.2. Valórase que o/a estudante coñeza o significado que ten no texto a palabra ou expresións indicadas e que teña capacidade para explicar o seu significado. Non será válida a resposta cando só conteña sinónimos ou tradución para outra lingua.

Cada resposta válida representa 0,10. Concederanse 0,05 valores se a resposta non é clara mais se aproxima bastante do significado que a palabra ou expresións indicadas teñen no texto e o/a estudante consegue dar unha explicación do seu significado que non estea completamente errada.

1.3 Debe ser desenvolvido algún dos aspectos vinculados ao texto en forma de disertación cun número recomendado de palabras (150). Con esta cuestión quérese avaliar a capacidade do estudiantado para elaborar un xuízo crítico, ben organizado e argumentado, sobre o asunto indicado. Preténdese observar igualmente a súa competencia para expresar eses xuízos nunha composición organizada e cunha expresión lingüística correcta e eficaz.

Concederanse 1,5 puntos cando a redacción exprese con claridade as opinións, presente teses e argumentos de xeito ordenado, haxa boa organización e secuenciamento lóxico, posúa unha estrutura progresiva e a expresión sexa fluída.

Concederanse 1 puntos cando a redacción presente algunha confusión, ambigüidade ou incongruencia na expresión, repetición de ideas -aínda que estean expostas con claridade-, haxa unha organización pouco rixida do texto, os argumentos non estean ben ordenados e a expresión non sexa fluída.

Concederanse 0,5 puntos cando a redacción sexa deficiente, non se expresen con orde nin claridade as opinións, haxa pouca organización do contido, as ideas aparezan confusas e mal ligadas e a redacción non teña un secuenciamento lóxico.

Concederanse 0,15 puntos cando a redacción e a organización do texto sexan deficientes, haxa repeticións innecesarias, o texto non teña cohesión e resulte difícil a comprensión da intención comunicativa.

Non se concederán puntos cando a redacción sexa moi deficiente, non haxa organización do texto e as ideas aparezan dispersas e inconexas.

(1,5 valores)

SEGUNDA PREGUNTA (2,5 valores)

Os mesmos da primeira pregunta.

TERCEIRA PREGUNTA (2,5 valores)

Concederáse 2,5 valores polo conxunto correcto gramaticalmente. Valoráranse casos de formas ou usos non totalmente incorrectos. Restarase 0,5 por cada solución errada (a solución da forma “estamos” será válida no pretérito perfecto, imperfecto ou no presente de indicativo)

CUARTA PREGUNTA (2,5 valores)

Concederáse 2,5 valores polo texto transcrito correctamente. Restarase 0,25 por cada solución errada.

QUINTA PREGUNTA (2,5 valores) e SEXTA PREGUNTA (2,5 valores)

Extensión recomendada 150 palabras cada.

En función dos temas ofrecidos:

- a) Preténdese que o estudantado mostre o seu coñecemento de circunstancias culturais dun ou máis países de lingua portuguesa. A intensidade requirida dependerá do número de países seleccionados.
- b) Preténdese que o estudantado mostre o seu coñecemento de circunstancias lingüísticas do portugués en Portugal e no Brasil e/ou na África e estabeleza algunha comparativa. Valorárase fundamentalmente os coñecementos que se mostraren sobre a lingua na súa vertente interna e de historia externa e o seu contraste.
- c) Preténdese que o estudantado mostre o seu coñecemento de varios aspectos culturais do Brasil.
- d) Preténdese que o estudantado mostre o seu coñecemento de circunstancias sociais, lingüísticas ou culturais, históricas ou actuais, de relacionamento ou de comparación entre a Galiza e os restantes países de lingua portuguesa.

Nota: A eventual índole máis libre da resposta a esta pregunta visa unha elaboración persoal a partir da posición da/o estudante, onde se valorará fundamentalmente o uso lingüístico na capacidade reflexiva e compositiva.

Finalmente, e no conxunto do exame, tamén se valorará a corrección lingüística, cando non sexa inherente a unha resposta concreta, polo que sobre a cualificación global poderán ser descontados até un máximo de 2 puntos por erros:

- A. Moi graves: solucións alleas ao sistema lingüístico do portugués. Descontarase 0,2 puntos.
- B. Graves: solucións ortográficas contrarias ás normas lingüísticas utilizadas. Acentuación diacrítica. Descontarase 0,1 puntos.
- C. Leves: solucións alleas aos diferentes estándares vixentes. Acentuación non diacrítica. Penalizaranse con 0,05 puntos.

Convocatoria extraordinaria 2024
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA: PORTUGUÉS

O exame consta de seis perguntas de 2,5 valores cada: a 1ª e a 2ª de comprensión do texto ofrecido em cada caso e de desenvolvemento de un tema ou temas ao texto vinculado. A 3ª e a 4ª de aspetos gramaticais. A 5ª e a 6ª de desenvolvemento de un tema nos termos em que lle são indicados. Leia atentamente as preguntas e escolha **QUATRO DELAS PARA RESPONDER**.

PERGUNTA 1. Em relación ao seguinte texto, responda às três alíneas a ele vinculadas que mais abaixo lle são formuladas.

Tendo 2023 sido un ano **profícuo** de avances tecnolóxicos, non é de admirar o crescente entusiasmo - acompañado de algun **receio** – relativamente à evolución da Intelixencia artificial (IA). Já ninguém duvida que os desenvolvementos neste dominio irán reconfigurar a forma como o mundo funciona e como as persoas **interagem** nas súas vidas diárias. Mas há outras áreas en grande evolución...

Há grande expectativa para ver se a IA generativa irá conseguir corresponder como ferramenta que pode mudar o mundo. Parece existir unha tendencia de surgimento, xunto con os modelos xéricos como o ChatGPT, de modelos menores, mas máis eficientes en termos de custo. Estes modelos serán desenhados para funcionar en computadores máis simples, podendo até estar limitados a computadores menores en ambientes empresariais. Non só se espera que os modelos sejam máis eficientes e menos propensos a erros (eliminando as coñecidas “alucinacións”), mas, sobretudo, que sejam máis ben “treinados”. Como resultado, espera-se que estes “pequenos” modelos se poidan despois asociar en redes interligadas de modelos concebidos para tarefas máis específicas. Na práctica poderemos esperar unha evolución para unha tecnoloxía máis accesíbel, **versátil** e eficaz en termos de custos. Estas innovacións permitirán que as organizacións dimensionen mellor o seu uso da IA generativa.

Com o avance da computación cuántica, unha tecnoloxía moito disruptiva e que poderá facer con que os computadores sejam máis velozes en particular na resolución de problemas complexos, comeza a surgir unha certa ameaza aos sistemas de seguración informática que temos na actualidade. Espera-se en 2024 poidan ser desenvolvidos algoritmos “resistentes” à computación cuántica, já que tal será unha necesidade **premente** para manter a privacidade e a seguración dos datos. Esta mudanza emergente promete revolucionar as bases dos padrões de ciberseguración a nivel global.

Adaptado de Pedro Arezes <https://correiodominho.pt/>

1.1. Intitule o texto e elabore unha síntese dele. (0,5 valores)

1.2. Explique o sentido no texto das seguintes palabras: “profícuo”, “receio”, “interagem”, “versátil”, “premente”. (0,10 valores por palabra)

1.3. Desenvolva algun ou algúns asuntos vinculados ao texto ou inspirados por ele (número de palabras recomendado: 150). (1,5 valores)

PERGUNTA 2. Em relação ao seguinte texto, responda às três alíneas a ele vinculadas que mais abaixo lhe são formuladas.

O ano de 2024 será um dos mais **fervilhantes** e **desafiantes** da vida democrática portuguesa. No que concerne à cultura e às artes em particular e ao seu respetivo enquadramento governativo – e independentemente da(s) força(s) partidária(s) que liderar(em) o país, resultante das legislativas de 10 de março, e das suas visões setoriais –, é fundamental que não haja um **retrocesso** real e simbólico. Huxley dizia que talvez a maior lição da História seja a de que ninguém aprendeu realmente as lições da História. Contrariar esta tendência significa assim, desde logo, a manutenção de um ministério da cultura, a qual **se afigura** absolutamente estratégica para que este campo possa continuar a ser visibilizado, valorizado, **empoderado** e consolidado nas suas dimensões política, social, económica, criativa e laboral. É imprescindível renovar a legitimidade política desta área da governação à luz dos direitos culturais e da democracia cultural, para bem dos seus profissionais e dos seus públicos.

Adaptado de Paulo Pires, *expresso.pt*

2.1. Intitule o texto e elabore uma síntese dele. **(0,5 valores)**

2.2. Explique o sentido no texto das seguintes expressões ou palavras: “**fervilhantes**”, “**desafiantes**”, “**retrocesso**”, “**se afigura**”, “**empoderado**”. **(0,10 valores por palavra/expressão)**

2.3. Desenvolva algum ou alguns assuntos vinculados ao texto ou inspirados por ele. (número de palavras recomendado: 150). **(1,5 valores)**

PERGUNTA 3. Escreva uma ou várias frases com 1 forma no futuro de cada um destes verbos (2,5 valores): fazer, ter, querer e haver **e incluindo, nessas frases, quatro destas expressões:** *mesmo que; embora; quando, se; enquanto, desde que:*

PERGUNTA 4. Corrija, transcrevendo-o, o seguinte texto (2, 5 valores)

Se tu for à praia, eu estaria feliz. Não é um problema que perda tempo na viagem porque atoparei o modo de chegar. Para fazer essa travessia estou disposto a todo. E são bem úteis o teu apoio de pão, porque dá trabalho tanta desconfianza...!

PERGUNTA 5. Desenvolva um dos dois temas seguintes na forma que desejar (ensaio, carta ou diálogo com um amigo/uma amiga); (número de palavras recomendado: 150) (2,5 valores)

5.1. *Língua e cultura do Brasil.*

5.2. *A língua portuguesa: unidade e diversidade.*

PERGUNTA 6. Desenvolva um dos dois temas seguintes na forma que desejar (ensaio, carta ou diálogo com um amigo/uma amiga): (Número de palavras recomendado: 150) (2,5 valores)

6.1. *A minha viagem, real ou imaginada, a Portugal.*

6.2. *O meu contato com a língua portuguesa.*

LINGUA ESTRANXEIRA: PORTUGUÉS (cód. 14)

PRIMEIRA PREGUNTA (2,5 valores)

1.1. A comprensión do texto e a capacidade que a/o estudante ten para o sintetizar, indicando a síntese que o condense cunha extensión media de 40 palabras, en cada un dos textos. O título, de non máis de 10 palabras, debe recoller o tema en conxunto ou un aspecto relevante do texto. (0,5 valores)

1.2. Valórase que o/a estudante coñeza o significado que ten no texto a palabra ou expresións indicadas e que teña capacidade para explicar o seu significado. Non será válida a resposta cando só conteña sinónimos ou tradución para outra lingua.

Cada resposta válida representa 0,10. Concederanse 0,05 valores se a resposta non é clara mais se aproxima bastante do significado que a palabra ou expresións indicadas teñen no texto e o/a estudante consegue dar unha explicación do seu significado que non estea completamente errada.

1.3 Debe ser desenvolvido algún dos aspectos vinculados ao texto en forma de disertación cun número recomendado de palabras (150). Con esta cuestión quérese avaliar a capacidade do estudiantado para elaborar un xuízo crítico, ben organizado e argumentado, sobre o asunto indicado. Preténdese observar igualmente a súa competencia para expresar eses xuízos nunha composición organizada e cunha expresión lingüística correcta e eficaz.

Concederanse 1,5 puntos cando a redacción exprese con claridade as opinións, presente teses e argumentos de xeito ordenado, haxa boa organización e secuenciamento lóxico, posúa unha estrutura progresiva e a expresión sexa fluída.

Concederanse 1 puntos cando a redacción presente algunha confusión, ambigüidade ou incongruencia na expresión, repetición de ideas -aínda que estean expostas con claridade-, haxa unha organización pouco rixida do texto, os argumentos non estean ben ordenados e a expresión non sexa fluída.

Concederase 0,5 puntos cando a redacción sexa deficiente, non se expresen con orde nin claridade as opinións, haxa pouca organización do contido, as ideas aparezan confusas e mal ligadas e a redacción non teña un secuenciamento lóxico.

Concederanse 0,15 puntos cando a redacción e a organización do texto sexan deficientes, haxa repeticións innecesarias, o texto non teña cohesión e resulte difícil a comprensión da intención comunicativa.

Non se concederán puntos cando a redacción sexa moi deficiente, non haxa organización do texto e as ideas aparezan dispersas e inconexas.

(1,5 valores)

SEGUNDA PREGUNTA (2,5 valores)

Os mesmos da primeira pregunta.

TERCEIRA PREGUNTA (2,5 valores)

Concederáse 2,5 valores polo conxunto correcto gramaticalmente. Valoráranse casos de formas ou usos non totalmente incorrectos. Restarase 0,5 por cada solución errada (a solución da forma “estamos” será válida no pretérito perfecto, imperfecto ou no presente de indicativo)

CUARTA PREGUNTA (2,5 valores)

Concederáse 2,5 valores polo texto transcrito correctamente. Restarase 0,25 por cada solución errada.

QUINTA PREGUNTA (2,5 valores) e SEXTA PREGUNTA (2,5 valores)

Extensión recomendada 150 palabras cada.

En función dos temas ofrecidos:

- a) Preténdese que o estudantado mostre o seu coñecemento de circunstancias lingüística e culturais do Brasil. A intensidade requirida dependerá do número de items seleccionados e espérase un equilibrio entre os dous aspectos indicados.
- b) Preténdese que o estudantado mostre o seu coñecemento de circunstancias lingüísticas diacrónicas e sincrónicas do portugués. Valorárase fundamentalmente os coñecementos que se mostraren sobre a lingua na súa vertente interna e de historia externa e o seu contraste.
- c) Preténdese que o estudantado mostre o seu coñecemento de varios aspectos culturais de Portugal.
- d) Preténdese que o estudantado realice unha exposición dos aspectos que considerar en relación á súa aprendizaxe ou relación en xeral coa lingua portuguesa. Valorárase a vertente analítica dese contacto.

Nota: A eventual índole máis libre da resposta a esta pregunta visa unha elaboración persoal a partir da posición da/o estudante, onde se valorará fundamentalmente o uso lingüístico na capacidade reflexiva e compositiva.

Finalmente, e no conxunto do exame, tamén se valorará a corrección lingüística, cando non sexa inherente a unha resposta concreta, polo que sobre a cualificación global poderán ser descontados até un máximo de 2 puntos por erros:

- A. Moi graves: solucións alleas ao sistema lingüístico do portugués. Descontaranse 0,2 puntos.
- B. Graves: solucións ortográficas contrarias ás normas lingüísticas utilizadas. Acentuación diacrítica. Descontaranse 0,1 puntos.
- C. Leves: solucións alleas aos diferentes estándares vixentes. Acentuación non diacrítica. Penalizaranse con 0,05 puntos.